

Коваленко Олена
(м. Одеса)

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто комунікативну компетентність сучасних здобувачів вищої освіти, як складову професійної компетентності, що потребує постійного вдосконалення.

Аналіз наукової літератури показав, що комунікативна компетентність постає як необхідна складова професійної компетентності будь-якої людини та досліджується фахівцями різних напрямів (Н.Бібік, І.Зимньої, І.Козубовської, Г.Андрєєвої, О.Савченко та ін.)

Комунікативна компетентність – сукупність знань про норми, правила ведення різних типів комунікації, серед яких можемо виокремити діалог, полілог, бесіду, виступ, перемовини, дискусію тощо. Іншими словами, комунікативна компетентність є гарантом налагодження міжособистісної комунікації, спілкування різного типу, взаємодії між членами різних соціальних груп. Розуміння комунікативної компетентності як складної особистісної характеристики, що містить комунікативні здібності й уміння, психолого - педагогічні знання, властивості особистості, психологічні стани у спілкуванні з людьми, визначає структуру комунікативної компетентності. Провідне становище в цій структурі належить комунікативним цінностям, які відповідають за орієнтацію та мотивацію здобувача.

Отже, комунікативна компетентність у роботі розглядається як цілісний феномен, як властивість, має високу професійну значимість. Комунікативна компетенція включає вміння студентів спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами і відіграє важливу роль у підготовці фахівця до майбутньої професійної діяльності. Комунікативна компетентність, як одна з найважливіших характеристик особистості, проявляється в здатності особистості до мовного спілкування та вміння слухати: вміння взаємодіяти в конфліктній ситуації, долати комунікативні бар'єри, вміння презентувати себе, застосувати на практиці інструменти ораторського мистецтва, вміння взаємодіяти з представниками різних поколінь, враховуючи їх особливості, вміння контролювати свій емоційний стан в залежності від різних ситуацій [5].

Здобувачі ВО опановують теоретичний матеріал, оволодівають навичками ефективного спілкування, набувають досвіду роботи в команді та вміння спільно розв'язувати професійні завдання. Формування й становлення комунікативної компетентності студентів позитивно впливає на професійний рівень майбутніх спеціалістів, їхню творчу самореалізацію, удосконалення їх діяльності, а саме це необхідно майбутнім фахівцям для адекватної орієнтації в усіх сферах суспільного життя. Розвиток мовленнєвих навичок допомагає стати впевненими та ефективними спікерами, що необхідно як під час навчання, так і в професійній діяльності [3]. Такий комплексний підхід покращує запам'ятовування та сприяє розвитку просторового уявлення.

Сформувані комунікативні вміння, значить, навчити ставити запитання, чітко формулювати на них відповіді, уважно слухати і активно обговорювати, розглядати проблеми, коментувати висловлювання співрозмовників і давати їм

критичну оцінку, аргументувати свою думку в групі, адаптувати свої висловлювання до сприйняття іншими учасниками комунікативного спілкування.

У контексті зазначеного в аспекті формування комунікативної компетентності можна виокремити:

- використання вербальних та невербальних засобів професійного спілкування, використовуючи такі форми навчання, як залучення здобувачів до групових процесів, вдосконалення комунікативної техніки (свідомих комунікативних операцій);

- здійснення комунікативних операцій: соціальні операції (звертання, вітання, прощання); операції волевиявлення (переконання, наказ); оцінні та емоційні операції (заохочення, похвала, скарга, глузування, образа); операції пояснення та інформування (аргументація, повідомлення);

- застосування діагностичних методик, вправ, ігор;

- опанування прийомами техніки самопрезентації, способів набуття впевненості в собі шляхом ефективного спілкування з колегами. Вивчаючи дисципліни «Етика ділового спілкування», «Ділова українська мова», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Основи педагогічного спілкування», студенти можуть виконувати такі завдання як: моделювання ситуації переговорів, ділових бесід, нарад на різні професійні теми; підготовка матеріалів і презентація з мультимедійним супроводом інформації на визначену тему, пов'язану з майбутньою професійною діяльністю [4].

Комунікативна компетентність сучасного викладача є визначальним фактором успішності навчально-виховного процесу. Тому очевидно, що використання традиційних та інноваційних методів викладання дисциплін гуманітарного блоку поряд із впровадженням компетентнісного підходу забезпечує якісну підготовку здобувачів ЗВО, здатних застосовувати на практиці здобуті знання і впевнено демонструвати комунікативні компетенції. «Компетентність» є більш широким поняттям, яке характеризує і визначає рівень професіоналізму особистості, яка володіє знаннями, уміннями та навичками, що дозволяють їй демонструвати професійно грамотне мислення, оцінку, думку [2].

Активність, самостійність, творчість, здатність адаптуватися до стрімких змін – ці риси особистості дуже важливі на сучасному етапі розвитку здобувача, а їх формування потребує реалізації нових підходів до процесу навчання. Охоплюючи комунікативні характеристики мовлення, навички організації дискурсу, продуктивне критичне ставлення до власних навичок комунікації, наявність творчих та організаторських здібностей, комунікативна компетентність потребує постійного вдосконалення.

Література:

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. Бацевич.-Київ: Академія, 2004. -342 с.

2. Галицька М. Складові комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів. //Освітологічний дискурс. 2015. № 2(10).- С.39-48.
3. Кравченко-Дзондза О. Педагогічні умови формування комунікативної компетентності студентів //Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки №1 (52), 2016.- С.98-102.
4. Стеценко Н.М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. //Педагогічний альманах. 2016. Вип. 29.- С.185-191.
5. Шведова я.в. формування комунікативних вмінь здобувачів вищої освіти в процесі вивчення міжфакультетської дисципліни «покоління x, y, z та виклики сучасності//наукові записки кафедри педагогіки,2021.- випуск/ issue 48.- с.71-81

Куренін Вячеслав
(м. Миколаїв)

КОМУНІКАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ З ГРОМАДСКОСТЮ

Аналізується інформаційна комунікація, що допомагає досягти цілі, забезпечити взаєморозуміння, формувати цілі та способи досягнення поставлених завдань, працювати у команді.

Комунікація, це акт спілкування між групою людей (особистостями) [1, с. 143] у процесі якого відбувається зв'язок між тими, хто спілкується, передається інформація від однієї особи до іншої. Комунікація вимагає: наявність повідомлень; генерації інформації між особами, які спілкуються; наявність каналів комунікації; наявність зворотного зв'язку (сприйняття та зрозуміння інформації).

Комунікацію, залежно від статусу розрізняють, як: формальну та неформальну. Перша відповідає прямому ланцюгу команд, це частина комунікації, яка необхідна для виконання певної роботи в команді (наслідок ієрархії влади в організації); друга - заповнює розриви, що існують у формальних комунікаціях, підтримує формальні комунікації (спонтанні, несанкціоновані менеджментом). Міжособистісні комунікації забезпечують планування, здійснення і контроль за діяльністю службовців, полягають в обміні інформацією пізнавального та афективно-оціночного характеру.

У сфері держуправління є поняття комунікації та інформаційного обміну, вони поділяються на внутрішньо-організаційні комунікації: зв'язки між структурними елементами прийняття рішень та зовнішні комунікації: інформація громадськості про діяльність органів влади. Зауважимо, від сучасного державного менеджера вимагається бути гнучким [2, с. 189], вміти спілкуватися з державними діячами, адміністративним персоналом,